



Keräilijän tunnustuksia

osa 8:
SARJAKUVAN NAPOLEON



Jyrki Vainio

Etsin Jeren piirtäjän Jim Borgmanin kotitaloa. Löydettyäni oikean nimisen tien eteeni aukeaa jalopuiden reunustama kuja valtavaan kartanoon. Näkymä on kuin Dallasin alkuteksteistä ikään. Jestas, tällä tavallako piirtäjät Amerikan ihmemaassa elävät?

Ei sentään, tie kaartuu eteenpäin ja mutkan takaa löytyy ihan tavallinen omakotitalo. Tien nimi on ”Congress Run Road” – kenties siis naapurin kivilinnasta on joskus matkattu Washingtoniin Capitol-kukkulalle. Asetelma on sangan ironinen, kun kujan toisessa päässä tilanetta tarkkailee Borgman, pitkän linjan poliittinen pilapiirtäjä.

Jim Borgman palkattiin piirtäjäksi Cincinnati Enquirer -lehteen vuonna 1976. Hän oli juuri valmistunut Kenyon Collegesta, jossa oli jo harjoittanut kykyjään yliopiston omassa sanomalehdessä. Se tuntui

olevan hyvä koulu piirtäjille: Borgmanin valmistuttua hänen piirtäjän pestinsä koulu-lehdessä peri nuori kaveri nimeltään Bill Watterson.

Borgman esittelee minulle taloaan niin perusteellisesti, että avaa jopa vessan oven.

”Katsohan tänne, täällä on jotain, mikä varmaan kiinnostaa sinua”.

Katson sisään ja suuni lokahtaa auki. Kylpyhuoneen seinät ovat kehystettyjen sarjakuvaoriginaalien peitossa. Kaiken keskellä komeilee Lassi ja Leevi -sunnuntaisivu, jossa aivastusta pidättelevän Lassin pää räjähtää.

Reaktion ei jää paljon Lassista jälkeen. Siinäpä originaali, jonka saaminen omiin kokoelmiin olisi ties kuinka monen piirroskeräilijän unelmien täyttymys... Kaikkea kaupallisuutta ja fanikulttuuria yleensä vierastava Watterson ei ole tietävästi päästänyt käsistään kuin kymmenkunta alkuperäissivua. Eikö tälle millään löytynyt ves-

san seinää juhlavampaa paikkaa?

”Alan tästä lähin kutsumaan sinua ’sarjakuvan Napoleoniksi’”, totean Jimille. (Legendan mukaan Napoleonilla oli kylpyhuoneensa seinällä Mona Lisa.)

Eipä silti, voihan kylpyhuoneissakin tapahtua kaikenlaista jännää. Jim kertoo, että eräs hänen oma pilapiirroksensa oli päätynyt Valkoisen Talon vessan seinälle. Borgman oli vierailut siellä pilapiirtäjädelegaation mukana ja presidentti Clinton oli tätä toilitaitaidetta heille esitellyt. Varmaan riitti hupia piirtäjälle jos toisellekin, kun paria vuotta myöhemmin samainen kylpyhuone sai olla tapahtumapaikkana Clintonin ja Monica Lewinskyn seikkailulle.

Watterson päätyi valmistumisensa jälkeen pilapiirtäjäksi Cincinnatiin toiseen lehteen Cincinnati Postiin. Hetken Watterson ja Borgman siis kommentoivat kaupungin asioita samanaikaisesti. Wattersonin työsuhde ei kuitenkaan kestänyt kuin puoli vuot-

ta, eikä hän ilmeisesti tuona aikana saanut kovin montaa piirrostaan julki.

Uransa alkuvuosina Watterson ja Borgman kävivät kirjeenvaihtoa. Jim näyttää minulle kirjenippua pöytälaatikossaan. Watterson on kuvittanut kirjeensä pienillä piirroksilla, alkuvuosina jopa kirjekuoret. Eräässä kuoressa osoitteen lausuu upea karikatyyri George Bush vanhemmasta. Piirros on tehty suoraan musteella ja siveltimellä, kaikesta päätellen täysin luonnostelematta.

Viisi vuotta Watterson kehitteli ideaa strippisarjaksi. Joukkoon mahtui mm. yritelmiä sarjasta, jonka päähenkilöinä olivat pikku hyönteiset.

Lassin ja Leevin räjähdysmäisen suosion myötä yksityisyyttään tarkoin varjeleva Watterson sulkeutui yhä enemmän kuoreensa. Jimille lähetetyistä kirjeistäkin hävisivät ensin lähettäjän osoitetiedot, sitten kirjeet loppuivat kokonaan.

Nyt tilanne on kääntynyt toisin päin: Lassi ja Leevi on poistunut sarjakuvasivuilta, mutta Borgmanin strippisarja on tullut tilalle. Jere (Zits) syntyi käsikirjoittaja Jerry Scottin aloitteesta, kun tämä alkoi suunnitella teini-ikäisistä kertovaa sarjaa. Hän oli itse tottunut piirtämään lähinnä lapsia, eikä saanut uusista hahmoista mieleisensä näköisiä. Eräässä piirtäjien tapaamisessa hän oli sitten maininnut asiasta Jimille, joka oitis



kaivoi luonnoskirjansa esiin. Jimin hahmottelemat apukuvat olivat olleet Jerry mieleen ja niinpä he päätyivät kehittämään sarjaa yhdessä. Zits alkoi vuonna 1997 ja se on siitä lähtien ollut Amerikan menestyneimpiä uusia sanomalehtisarjakuvia.

Sain kotiin viemiseksi Jere-piirroksen mukaani minäkin. Vaikka ilmeisesti rikon amerikkalaista etikettiä näissä asioissa, en

kuitenkaan ole hennonnut laittaa sitä vessan seinälle.

Jim Borgman ja Jerry Scott kävivät Helsingissä puolen päivän mittaisella pikavierailulla syyskuun alussa.

Kaikki Lassi ja Leevi -sarjakuvat on vastikään koottu yhteen kolmen jättikirjan setiksi The Complete Calvin and Hobbes.

ASEMA KUSTANNUS
 Uutia (ja vanhaa) kotimaisia sarjakuvia, jossa tarina on tärkein

ISÄ ON VÄHÄN VASTINYT
 Ville Ranta
 144 sivua, koko 176mm x 176mm, pehmeäkantinen, mv, ovh 12 euroa

SILMÄ ULOS
 Kati Kovács
 140 sivua, koko 176mm x 176mm, pehmeäkantinen, mv, ovh 12 euroa

LUULUSSA MAKERMISIA
 Teemu Eräaho
 68 sivua, B5, kovakantinen, värillinen, ovh 18 euroa

PURUKKIA
 Jari Heikkinen
 64 sivua, B5, kovakantinen, mv, ovh 18 euroa

WWW.ASEMAKUSTANNUS.COM

LAIKKU 05: KOTIMAISET KUVASARJAT 1900-1945 Toimittanut Mika Lietzen
 128 sivua, B5, pehmeäkantinen, mv, ovh 15 euroa

Vuosikymmenen sarjakuvatapaus! Ensimmäinen laajamittainen kokoelma vanhoja kotimaisia sarjakuvia viime vuosisadan alusta. Suurinta osaa materiaalista ei ole ollut saatavilla yli 50 vuoteen! Esiteltävinä tekijät Veli Giovanni, Akseli Halonen, Ami Hautio, Hjalmar Löfving, Egon Meuronen, Alexander Tawitz, Gösta Thilen, Poika Vesanto ja Olavi Vikainen. Esittelijöinä Ville Hänninen, Heikki Jokinen, Vesa Kataisto, Petri Kemppinen, Jari Lehtinen, Kimmo Rantanen ja Timo Ronkainen.

Monipuolinen ja visuaalisesti rikas teos suoraan taiteilijan, äidin ja roomalaisen omasta elämästä.

Ilmeellinen ruudollinen teos kuvaa epätoivoista taistelua mustatunneista ja platoonittajien vastaan mystisessä, tyydyttävässä Pohjois-Suomessa.

Graviteettiä lisäävä ja kengätyttö ja jäämattainen kuvitus muotoa rajoitteista, jotka otettiin vaihtelevalla onnistuneisuudella. Perustuu Timo Erähoon non-näköisiin.

Ville Rantanen henkilökohtainen päiväkirja, josta on kuvaa perhe-elämän vaikeita aikoja ja lapsen sairautta. Rantanen humoristinen ote asettaa kuitenkin asiat tilittävään mielialaan.